

Volkskrant

About: Dutch daily morning [newspaper](#). It was founded in 1919 and it currently has a circulation of approximately 250,000 nationwide.

According to Rutger Pontzen - Column

Every week Bor Beekman, Robert Gijssel, Hein Janssen, Rutger Pontzen or Wieteke Sail formulate a proposition pertaining to the world of film, music, theatre or visual arts.

Proposition: More artists should bend reality to their will.

RUTGER PONTZEN

Houses that are no longer houses, but art houses. Which you wander through as through an abandoned private museum. Like walking through someone's head; the winding corridors are nerve strands, abandoned spaces thought breaks, personal attributes stimuli for the imagination.

It crossed my mind three weeks ago. After my visit to Ai Weiwei's retrospective at the Royal Academy of Arts I had an afternoon to kill in London.

Why not visit the Sir John Soane's Museum, on Lincoln's Inn Fields, a little square park of the sort that only exists in England? The museum itself is a fairy-tale-like house, built over three buildings and furnished by the 18th-century architect. And where, once inside, you completely lose your way.

The Etruscan dining room opens onto the Arabian breakfast room. The crypt with the sarcophagus of Seti I is surrounded by classical busts and reliefs. Paintings by Canaletto and Hogarth sit side to side with drawings and facsimiles by Piranesi and Turner. All connected by narrow hallways and curved staircases. After two hours of navigating between the stage furniture, homely props, artwork and trinkets you come out again, enlightened yet dazed and confused by so much coquetry.

Houses as art treasures - it also crossed my mind, last week in Maastricht, in the arts centre Marres in the Capucijnenstraat. The building looks like an old patrician house and has long been inhabited by the brewer family Marres, hence the name. Now it had been rebuilt by artist Levi van Veluw, so it was said. A good starting point, even if you could – although familiar with van Veluw's obscure work – not imagine what it would look like.

Once inside, the surprise is overwhelming. Van Veluw has remodelled the whole interior to his liking by turning it into a labyrinth of darkened hallways and dark rooms; packed with shelving displaying a rich assortment of geometric objects. It is as if you were entering the home of a mysterious, quixotic mathematician.

Yes, inevitably you think of the lavish museum of Sir John in London. Or the home of cult figure Des Esseintes in *À Rebour*s, minutely described by Joris-Karl Huysmans. The hedonist who turned away from the world and furnished his

hermitage with Moroccan tapestries, exotic furniture, kitschy artefacts and a library of first editions from the 4th and 5th centuries. A completely artificial environment, conceived and constructed to the millimetre, replete with a turtle whose shell is inlaid with gold and precious stones.

Who would not want to wander through such an imaginary environment? Van Veluw's staged haunted house is a nice reflection of it. Although less decadent and gaudy, but equally artificial and isolated from the outside world. How praiseworthy is it not that an art centre like Marres was metamorphosed completely and totally to the will of the artist?

That the institution spared no effort (including crowdfunding) to make this possible. That there is no longer even a trace of the original architecture. But more: that the imagination is given free rein. That art is not an image against a (white) wall. And that the whole environment is adapted to maximize the visual effect? Who's next?

Volgens Rutger Pontzen - Column

Wekelijks neemt Bor Beekman, Robert van Gijssel, Hein Janssen, Rutger Pontzen of Wieteke van Zeil stelling in de wereld van film, muziek, theater of beeldende kunst.

Stelling: Meer kunstenaars zouden de werkelijkheid naar hun hand moeten zetten.

RUTGER PONTZEN

Woonhuizen die geen woonhuizen meer zijn, maar kunsthuisen. Waar je doorheen dwaalt als door een verlaten privémuseum. Alsof je door iemands hoofd wandelt; de kronkelige gangen als zenuwstrengen, verlaten vertrekken voor gedachtepauzes, persoonlijke attributen als prikkels voor de verbeelding.

Ik moest er drie weken geleden aan denken. Na mijn bezoek aan Ai Weiwei's retrospectief in de Royal Academy of Arts kon ik in Londen nog een middagje stukslaan. Waarom niet eens naar het Sir John Soane's Museum, op Lincoln's Inn Fields, een vierkant parkje zoals je dat alleen in Engeland hebt? Het museum zelf is een sprookjesachtig woonhuis dat door de 18de-eeuwse architect over drie panden was gebouwd en ingericht. En waar je, eenmaal binnen, volslagen de weg kwijtraakt.

De Etruskische eetkamer loopt over in de Arabische ontbijtzaal. De grafkelder met de sarcofaag van Seti I wordt omringd door classicistische busten en reliëfs. Schilderijen van Canaletto en Hogarth rijgen zich aan tekeningen en facsimile's van Piranesi en Turner. Alles verbonden door smalle gangetjes en gekrulde wenteltrappen. Na twee uurtjes laveren tussen de toneelmeubeltjes, huiselijke rekwisieten, kunstwerken en snuisterijen sta je weer buiten, verlicht en verdwaasd en beduusd van zoveel behaagzucht.

Woonhuizen als kunstpareltjes - ik moest er ook aan denken, vorige week in Maastricht, in kunstcentrum Marres aan de Capucijnenstraat. Het pand oogt als een oude patriciërswooning en werd lange tijd door de brouwersfamilie Marres bewoond vandaar. Nu was het door kunstenaar Levi van Veluw eigenhandig verbouwd, zo was gezegd. Een mooi uitgangspunt, hoewel je, al kende je het duistere werk van Van Veluw, niet kon voorstellen hoe dat eruit zou zien.

Als je eenmaal binnen bent, is de verrassing overweldigend. Van Veluw heeft het hele interieur naar zijn hand gezet, door het tot een labyrint van verduisterde gangen en donkere kamers om te vormen; volgepakt met stellages waarin een rijk assortiment ligt van geometrische objecten. Het is alsof je de woning betreedt van een raadselachtige, wereldvreemde wiskundige.

Ja, onherroepelijk denk je dan toch aan het overdadige museum van Sir John in Londen. Of het door Joris-Karl Huysmans minutieus beschreven onderkomen van cultfiguur Des Esseintes in À Rebours. De hedonist die zich van de wereld afkeerde en zijn kluisenaarshuis inrichtte met marokijnse wandkleden, exotische meubelstukken, kitscherige kunstvoorwerpen en een bibliotheek van eerste drukken uit de 4de en 5de eeuw. Een volslagen kunstmatige omgeving, tot op de vierkante millimeter bedacht en geconstrueerd, waarin een schilpad rondloopt waarvan het schild is ingelegd met goud en edelstenen.

Wie zou er niet eens door zo'n denkbeeldige leefwereld willen dwalen? Van Veluws geënceneerde spookhuis is een aardige afspiegeling ervan. Weliswaar minder decadent en protserig, maar even artificieel en afgesloten van de buitenwereld.

Hoe prijzenswaardig is het niet dat een kunstcentrum als Marres in zijn geheel en volstrekt naar de hand van de kunstenaar een metamorfose heeft ondergaan? Dat het instituut kosten noch moeite heeft gespaard om dit (inclusief crowdfunding) voor elkaar te krijgen. Dat niet alleen van de oorspronkelijke architectuur niets meer te zien is. Maar meer: dat de verbeelding vrij spel krijgt. Dat kunst geen plaatje tegen een (witte) muur is. En dat de hele omgeving wordt aangepast ter maximalisering van het beeldende effect? Wie volgt?